NORAKSTS
Lieta Nr. A 42351706
A 1569-07/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007. gada 24. augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V. Poķis,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Leldei Rinčai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *M.J.* pieteikumu par Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005. gada 23. novembra lēmuma Nr. 19/1829 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006. gada 28. februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *M.J.* (turpmāk arī - Pieteicējs) pieteikums par Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī - VID vai Atbildētājs) ģenerāldirektora 2005. gada 23. novembra lēmuma Nr. 19/1829 (turpmāk arī - Lēmums) atcelšanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2006. gada 23. marta lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[2] VID Vidzemes reģionālās iestādes Alūksnes nodaļa 2005. ada laika periodā no 2005. gada 24. oktobra līdz 2005. gada 4. novembrim veica daļēju nodokļu auditu *M.J.* par konfiscētajām akcīzes precēm.

Audita rezultātā ar VID Vidzemes reģionālās iestādes Alūksnes nodaļas vadītājas 2005. gada 3. novembra lēmumu Nr. 16.3.-21/6536 „Par daļēja audita rezultātiem" (turpmāk arī - lēmums „Par daļēja audita rezultātiem") Pieteicējam uzlikts par pienākumu papildus nomaksāt budžetā Ls 35, 68, no tiem akcīzes nodoklis alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17,48, akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem - Ls 0,36 un soda nauda Ls-17,84.

[3] 2005. gada 3. novembrī VID Vidzemes reģionālās iestādes direktore ar lēmumu Nr. 4.-8./13725 atstāja spēkā VID Vidzemes reģionālās iestādes Alūksnes nodaļas vadītājas 2005. gada 3. novembra lēmumu „Par daļēja audita rezultātiem".

[4] 2005. gada 23. novembrī VID ģenerāldirektors ar lēmumu Nr.19/1829 noraidīja Pieteicēja sūdzību un atstāja spēkā VID Vidzemes reģionālās iestādes lēmumu Nr. 4.-8./13725 Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[4.1] 2005. gada 22. jūlijā Alūksnes rajona policijas pārvaldes (turpmāk arī - RPP) darbinieki, veicot sankcionētu kratīšanu Pieteicēja dzīvesvietā – Alūksnes rajona Liepnas pagasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, konstatēja, ka Pieteicējs savā dzīvesvietā uzglabā šķidrumu ar alkoholam raksturīgu smaržu un divas paciņas tabakas izstrādājumu „Prima Neva" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām. Par minēto tika sastādīts apskates protokols, kratīšanas laikā izņemtā šķidruma paraugi nodoti Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes ekspertiem.

[4.2] 2005. gada 2. augusta Eksperta atzinumā Nr. 0517724 (turpmāk arī – Eksperta atzinums) konstatēts, ka ekspertīzei nodotie šķidruma paraugi ir pašizgatavots alkoholiskais dzēriens.

[4.3] 2005. gada 31. augustā Alūksnes RPP inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. KP 079064 (turpmāk arī - Protokols), kurā norādīts, ka Pieteicējs savā dzīvesvietā uzglabājis pašizgatavotu alkoholisko dzērienu – 800 mililitrus ar stiprumu 55,9 procenti un 10 litrus ar stiprumu 27,3 procenti, tādejādi pārkāptas Alkoholisko dzērienu aprites likuma 9. panta pirmās daļas, 9. panta trešās daļas 1. punkta prasības, kā arī likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta trešās daļas prasības.

[4.4] Pamatojoties uz Protokolu VID Vidzemes reģionālā iestāde pieņēma lēmumu Nr. F29-508/05 ar kuru Pieteicējam, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī - LAPK) $169.^3$ pantu piemērots naudas sods Ls 100 apmērā, un kā papildsods - izņemto alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu konfiskācija.

[4.5] Pieteicējam 2005. gada 3. novembrī veikts akcīzes nodokļa aprēķins Nr. 362005078 pamatojoties uz likuma „Par valsts ieņēmumu dienestu" 10. panta 1. daļas 2. un 10. punktu, 2005. gada 2. augusta Eksperta atzinumu un VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora 2005. gada 21. oktobra lēmumu Nr. 13.3.- 42.201./12315 „Par nodokļu audita uzsākšanu".

[4.6] Pieteicējam, papildus nomaksai budžetā aprēķinātais akcīzes nodoklis Ls 35, 68 (akcīzes nodoklis alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17, 48, akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem - Ls 0, 36 un soda nauda Ls-17, 84) pamatots ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem un likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta trešo un septīto daļu, Alkoholisko dzērienu aprites likuma 9. panta pirmo daļu, trešās daļas 1. punktu, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32. panta pirmo daļu, kā arī ar

likuma „Par akcīzes nodokli” 33. panta pirmo un devīto daļu, 12. panta pirmās daļas 5. punktu.

[5] 2006. gada 28. februārī tiesā saņemts Pieteicēja pieteikums par VID ģenerāldirektora 2005. gada 23. novembra lēmuma Nr.19/1829 atcelšanu. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem:

[5.1] Kratīšanas laikā izņemto divu cigarešu paciņu izcelsme tika izskaidrota Atbildētājam, t.i., cigaretes iegādātas Krievijas Federācijā.

[5.2] Konfiscētais alkohola šķidrums tiek izmantots lauksaimniecības vajadzībām, t.i, biškopības inventāra dezinfekcijai.

[5.3] Kratīšanas laikā ir nepamatoti izņemti priekšmeti (kannas un citi) un nav zināma to atrašanās vieta. Minētie priekšmeti Pieteicējam nepieciešami lauksaimnieciskās darbības veikšanai.

[6] Atbildētājs Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajā paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un uzskata to par noraidāmu, Lēmumā minētos argumentus papildinot ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[6.1] Pieteicējs pieteikumā nav norādījis nevienu argumentu uz ko VID varētu celt iebildumus.

[6.2] No pieteikuma nav saprotams, kam Pieteicējs nepiekrīt un ko pārsūdz, t.i., nav saprotams kā izpaužas Lēmuma nepareizība, tādejādi Atbildētāja ieskatā, pieteikums neatbilst Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī - APL) 186. panta nosacījumiem.

[6.3] Pie šādiem apstākļiem nav iespējams izteikt argumentus un iebildumus pret pieteikumu, saskaņā ar APL normām.

[7] Uz tiesas sēdi Pieteicējs atkārtoti nav ieradies, tiesa Pieteicēja neierašanos atzīst par neattaisnotu *(lietas 84., 87.lapa)*. 2007. gada 14. augustā tiesā saņemts Pieteicēja iesniegums, kurā viņš lūdz skatīt lietu bez viņa klātbūtnes, norādot, ka iesniegto pieteikumu uztur pilnā apjomā pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem *(lietas 92. lapa)*.

[8] Atbildētāja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina saskaņā ar Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītiem motīviem.

Motīvu daļa

[9] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir daļēji pamatots.

[10] Administratīvā procesa likuma 103. pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts pārbaudot vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām.

[11] Atbildētāja Lēmums, kas Pieteicējam ir nelabvēlīgs administratīvais akts, pamatots ar administratīvā pārkāpuma lietā

konstatētajiem faktiem *(lietas 111. - 136. lapa)*, likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta trešo un septīto daļu, Alkoholisko dzērienu aprites likuma 9. panta pirmo daļu, trešās daļas 1. punktu, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32. panta pirmo daļu, kā arī ar likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta pirmo un devīto daļu, 12. panta pirmās daļas 5. punktu.

[12] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi:

[12.1] 2005. gada 22. jūlijā Alūksnes RPP darbinieki, veicot Alūksnes rajona tiesas sankcionētu kratīšanu Pieteicēja dzīvesvietā – Alūksnes rajona Liepnas pagasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* - konstatēja, ka Pieteicējs savā dzīvesvietā uzglabā šķidrumu ar alkoholam raksturīgu smaržu un divas paciņas tabakas izstrādājumu „Prima Neva" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām *(lietas 99. lapa)*.

Veicot kratīšanu tika sastādīts apskates protokols *(lietas 95. - 98. lapa)* un kratīšanas protokols *(lietas 99. - 102. lapa)*.

[12.2] Ar 2005. gada 2. augusta eksperta atzinumu Nr. 0517724 secināts, ka bezkrāsainais šķidrums ir pašizgatavots alkoholiskais dzēriens, kas neatbilst Valsts standartam - kandža, kas veidojušies rūgšanas procesā, bet attiecīgais stiprums iegūts pārtvaicēšanas procesā, un spirta daudzums šķidrumā pārsniedz 1,2 tilpumprocentus un konkrēti, ir 55, 9 un 27, 3 procenti *(lietas 92. - 94 . lapa)*.

[12.3] 2005. gada 31. augustā Alūksnes RPP inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu, kurā norādīts, ka Pieteicējs savā dzīvesvietā uzglabājis pašizgatavotu alkoholisko dzērienu – 800 mililitrus ar stiprumu 55, 9 procenti un 10 litrus ar stiprumu 27, 3 procenti, tādejādi pārkāpjot Alkoholisko dzērienu aprites likuma 9. panta pirmās daļas, 9. panta trešās daļas 1. punkta prasības, kā arī likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta trešās daļas prasības *(lietas 79. lapa)*.

[12.4] Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes lēmumu Nr. F29-508/05 Pieteicējam par LAPK $169.^{3}$ pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu piemērots administratīvais sods – naudas sods Ls 100 apmērā, un kā papildsods izņemto alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu konfiskācija *(lietas 19. - 20. lapa)*. Pieteicējs lēmumu pārsūdzēja.

[12.5] Ar VID ģenerāldirektora 2005. gada 12. oktobra lēmumu Nr. 3.1/27506 atstās negrozīts VID Vidzemes reģionālās iestādes lēmums Nr. F29-508/05 *(lietas 15. - 17. lapa)*. Pieteicējs minēto lēmumu nav pārsūdzējis.

[12.6] Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora 2005. gada 21. oktobra lēmumu Nr. 13.3.- 42.201/12315 nolemts laika posmā no 2005. gada 24. oktobra līdz 2005. gada 4. novembrim veikt Pieteicēja akcīzes nodokļa daļēju auditu par konfiscētajām akcīzes precēm, kas konfiscētas ar 2005. gada 14. septembra „Lēmumu administratīvā

pārkāpuma lietā", pamatojoties uz 2005. gada 22. jūlija apskates protokolu *(lietas 12. lapa)*.

[12.7] VID Vidzemes reģionālās iestādes Alūksnes nodaļa 2005. gada 3. novembra lēmumā Nr. 16.3.-21/6536 „Par daļēja audita rezultātiem" veica akcīzes nodokļa aprēķinu Nr. 362005078 *(lietas 10. - 11. lapa)*.

Saskaņā ar minēto aprēķinu Pieteicējam papildus nomaksai budžetā aprēķināts akcīzes nodoklis Ls 35, 68 (akcīzes nodoklis alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17, 48, akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem - Ls 0, 36 un soda nauda Ls-17, 84). Minēto lēmumu Pieteicējs apstrīdēja.

[12.8] VID Vidzemes reģionālās iestādes direktore atstāja negrozītu VID Vidzemes reģionālās iestādes Alūksnes nodaļas lēmumu „Par daļēja audita rezultātiem" *(lietas 26. - 30. lapa)*. Minēto lēmumu Pieteicējs apstrīdēja.

[12.9] 2005. gada 23. novembrī VID ģenerāldirektors ar lēmumu Nr.19/1829 noraidīja Pieteicēja sūdzību un atstāja negrozītu VID Vidzemes reģionālās iestādes lēmumu Nr. 4.-8./13725 *(lietas 43. - 50. lapa)*.

[12.10] 2006. gada 5. aprīlī Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikuma papildinājumu (sūdzību) *(lietas 44. lapa)*, kurā norādīts:

[12.10.1] Kratīšana Pieteicēja dzīves vietā veikta nelikumīgi, pārkāpjot Kriminālprocesa kodeksa normas.

[12.10.2] Alūksnes RPP darbinieki krimināllietu ir safabricējuši.

[12.10.3] VID Vidzemes reģionālās iestādes amatpersonas lēmums Nr. F29-508/05 par Pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības ir nelikumīgs.

[12.11] 2007. gada 14. augustā tiesā saņemts Pieteicēja iesniegums, kurā viņš lūdz skatīt lietu bez viņa klātbūtnes, norādot, ka iesniegto pieteikumu par VID ģenerāldirektora lēmuma Nr. 19/1829 atcelšanu uztur pilnā apjomā *(lietas 142. lapa)*.

[13] Lietā ir strīds, vai Atbildētājs ir pamatoti papildus nomaksai budžetā aprēķinājis akcīzes nodokli Ls 35, 68 apmērā (akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17, 48, akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem - Ls 0, 36 un soda naudu Ls-17, 84).

Lietā nav strīda par to, ka Pieteicējs savā dzīvesvietā uzglabājis pašizgatavotus alkoholiskos dzērienus – 800 mililitrus ar stiprumu 55, 9 procenti un 10 litrus ar stiprumu 27, 3 procenti, kā arī divas paciņas tabakas izstrādājumu „Prima Neva" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām.

[14] Pieteikuma papildinājumā Pieteicējs norāda [12.10.3], ka VID Vidzemes reģionālās iestādes amatpersonas lēmums Nr. F29-508/05 par Pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības ir nelikumīgs.

Minēto Lēmumu Pieteicējs nav pārsūdzējis, tādejādi 2005. gada 14. septembra lēmums Nr. F29-508/05 „Par *M.J.* saukšanu pie administratīvās atbildības" saskaņā ar LAPK 169.[3] pantu ir stājies spēkā.

APL 249. pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par Pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Tiesa vairakkārt aicināja Pieteicēju uz tiesas sēdi, lai noskaidrotu viedokli lietā, kā arī precizētu prasījumu. Pieteicējs uz tiesas sēdi nav ieradies un gan pieteikumā [1], gan iesniegumā tiesai [12. 11] Pieteicējs pārsūdz tikai un vienīgi VID ģenerāldirektora ar lēmumu Nr. 19/1829.

Tādejādi tiesa, ievērojot prasījuma robežas, var vērtēt vienīgi VID ģenerāldirektora lēmuma Nr. 19/1829 tiesiskumu.

[15] Pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 169.[3] pantu par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (..) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas noteikumu pārkāpšanu. LAPK 169.[3] panta sankcijā, kā papildsods ir noteikta arī šo – ar akcīzes nodokli apliekamo preču - konfiskācija. Lēmums par Pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības, kā jau tiesa secināja [14] nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā. Tādejādi, tiesa nevērtēs Pieteicēja argumentus par konfiskācijas tiesiskumu un konfiscēto priekšmetu atrašanās vietu [5.3].

[16] Pieteicēja nodokļu audits veikts pamatojoties uz 2005. gada 14. septembra lēmumu Nr. F29-508/05 „Par *M.J.* saukšanu pie administratīvās atbildības" saskaņā ar LAPK 169.[3] pantu par *ar akcīzes nodokli apliekamo preču uzglabāšanas noteikumu pārkāpšanu* (šeit un turpmāk visas normas redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī), t.i., Pieteicējs izgatavoja un savā dzīvesvietā uzglabāja pašizgatavotos alkoholiskos dzērienus bez Latvijas akcīzes markām (kopā 10, 8 litri) un 2 cigarešu paciņas bez Latvijas akcīzes markām.

Pamatojoties uz minēto Pieteicējam tika veikts akcīzes nodokļa aprēķins Nr. 362005078 un papildus nomaksai budžetā aprēķināts akcīzes nodoklis Ls 35, 68 (akcīzes nodoklis alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17, 48, akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem - Ls 0, 36) un soda nauda Ls-17, 84.

[17] Kā jau citās līdzīgās lietās Administratīvā apgabaltiesa ir norādījusi, ka administratīvais sods neizslēdz nodokļa aprēķina un soda naudas noteikšanu. Atbilstoši LAPK tiek noteikta administratīvā atbildība par attiecīgo administratīvo pārkāpumu, t.i., par LAPK 169.[3] pantā noteiktā sastāva pārkāpumu. Savukārt nodoklis un soda nauda nodokļa apmērā noteikta par ienākumiem, kuri nav aprēķināti likumā noteiktā kārtībā, t.i., par darbībām ar akcīzes precēm, neievērojot likuma „Par akcīzes nodokli" noteikumus.

[18] Saskaņā ar Alkoholisko dzērienu aprites likuma 9. panta pirmo daļu *alkoholisko dzērienu ražošana mājas apstākļos, izejvielu sagatavošana, iegāde vai uzglabāšana alkoholisko dzērienu*

izgatavošanai mājas apstākļos, kā arī to ražošanai paredzētu aparātu, ierīču, iepakojuma, etiķešu, korķu un vāciņu izgatavošana vai uzglabāšana ir aizliegta. Minētā panta trešā daļa nosaka, *ka personai, kurai saskaņā ar Alkoholisko dzērienu aprites likuma 3. pantu nav noteiktās licences, aizliegts uzglabāt un pārvadāt alkoholiskos dzērienus bez akcīzes nodokļa markām, izņemot šā panta ceturtajā daļā noteiktos gadījumus*.

Kā izņēmuma gadījumus likumdevējs, saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 27. panta trešajā daļā minēto, noteicis alkoholiskos *dzērienus, kuri iepildīti pudelēs ar tilpumu līdz 100 mililitriem, alu, alkoholiskos dzērienus, kurus saskaņā ar normatīvajiem aktiem muitas jomā realizē beznodokļu tirdzniecības veikalos, kā arī uz personiskajam patēriņam mājas apstākļos izgatavoto vīnu un citiem likuma "Par akcīzes nodokli" 3. panta ceturtās daļas 1. punktā minētajiem raudzētajiem dzērieniem (piemēram, negāzēti raudzētie dzērieni, ja vien faktiskais spirta daudzums pārsniedz 1, 2 tilpumprocentus, bet nepārsniedz 15 tilpumprocentus un galaproduktā esošais spirts radies vienīgi rūgšanas procesā vai dzirkstošie raudzētie dzērieni, ja vien faktiskais spirta daudzums tajos pārsniedz 1, 2 tilpumprocentus, bet nepārsniedz 15 tilpumprocentus un galaproduktā esošais spirts radies vienīgi rūgšanas procesā*).

Ar lietā esošajiem administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem *(lietas 111. – 136. lapa)* un Eksperta atzinumu [12.2] ir pierādīts, ka Pieteicējs ir ražojis alkoholiskos dzērienus mājas apstākļos un to uzglabājis, arī pats Pieteicējs atzīst šo faktu *(lietas 122. - 124. lapa)*.

Spirta daudzums saražotājā un uzglabātajā alkoholā pārsniedz 1, 2 tilpumprocentus un konkrēti, ir 55, 9 un 27, 3 procenti. Tādejādi uz Pietiecējam konfiscēto alkoholu nevar attiecināt nevienu no Alkohola aprites likuma un likuma „Par akcīzes nodokli" noteiktajiem izņēmuma gadījumiem.

[19] Saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 3. panta pirmās daļas 5. punktu *ar akcīzes nodokli apliekami pārējie alkoholiskie dzērieni, kas minēti šā panta sestajā daļā.*. Savukārt saskaņā ar minētā panta sesto daļu *par pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem uzskatāmi jebkuri produkti, kuros faktiskā spirta daudzums pārsniedz 1, 2 tilpumprocentus*. Ar Eksperta atzinumu [12. 2] ir pierādīts, ka Pieteicēja dzīvesvietā izņemtajā šķidrumā spirta daudzums pārsniedz 1, 2 tilpumprocentus, un konkrēti, 55, 9 procenti un 27, 3 procenti, izņemtais šķidrums ir kandža, un, kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, kandža kā alkoholiskais dzēriens, neskatoties uz savu nelegālo izcelsmi, ir ar akcīzes nodokli apliekama prece un ietilpst LAPK $169.^3$ pantā nosauktā administratīvā pārkāpuma sastāvā *(sk. Administratīvo lietu departamenta 2004. gada 23. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-211)*.

Tādējādi Pieteicēja pašizgatavotais alkoholiskais dzēriens ir atzīstams par ar akcīzes nodokli apliekamu preci likuma „Par akcīzes nodokli" izpratnē.

[20] Atbildētājs Lēmumu pamatoja ar likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta trešo daļu, kas nosaka, ka *Latvijas Republikā aizliegts ražot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus* un septīto daļu, kas nosaka, ka, *ja persona veic jebkuras darbības ar akcīzes precēm, neievērojot šā likuma noteikumus (tajā skaitā veic akcīzes preču nedeklarētu vai citādu ievešanu valstī, neievērojot normatīvajos aktos noteikto ievešanas kārtību vai neizpildot attiecīgās muitas procedūras, veic akcīzes preču nereģistrētu vai citādu ražošanu, neievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā atļauts ražot akcīzes preces, veic jebkuras citas darbības ar akcīzes precēm, par kurām nav samaksāts nodoklis vai nav iesniegts šajā likumā noteiktais nodrošinājums vai kuras nav marķētas ar akcīzes nodokļa markām saskaņā ar šo likumu), VID bezstrīda kārtībā piedzen valsts budžetā atbilstoši šajā likumā noteiktajām nodokļa likmēm nesamaksātās nodokļa summas un soda naudu saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām"*.

[20.1] Kā jau tiesa iepriekš konstatēja [18], [19] fakts, ka Pieteicējs ir nelikumīgi ražojis un uzglabājis alkoholiskos dzērienus ir pierādīts. Līdz ar to Pieteicējam pamatoti saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 33. panta devīto daļu un 12. panta 5. punktu noteikta akcīzes nodokļa likme *"pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem (par 100 litriem absolūtā spirta) - 550 latu"*. Tiesa konstatē, ka audita pārskatā Nr. 362005078 *(lietas 10. - 11. lapa)* veikts pareizs nodokļa aprēķins, ņemot vērā izņemto alkoholisko dzērienu apjomu. Tādejādi Atbildētājs pamatoti Pieteicējam aprēķinājis papildus nomaksai budžetā akcīzes nodokli pašražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem Ls 17, 48.

[20.2] Akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem (2 cigarešu paciņas) Ls 0, 36 apmērā, tiesas ieskatā Atbildētājs ir aprēķinājis nepamatoti.

Atbildētājs norāda, *ka netika konstatēti pierādījumi tam, ka Pieteicējs iegādājies cigaretes Krievijas Federācijā un ievedis tās Latvijā kā personīgo bagāžu, turpretī ar liecinieka liecībām apstiprināts fakts, ka Pieteicējs 2 cigarešu paciņas ar Krievijas Federācijas akcīzes markām ir iegādājies Latvijā (lietas 30. lapa)*.

Šādus Atbildētāja argumentus, kā pamatu akcīzes nodokļa aprēķinam tabakas izstrādājumiem – 2 cigarešu paciņām, tiesa uzskata par nepamatotiem. Tiesas ieskatā tāpat nav konstatēti pierādījumi tam, ka Pieteicējs būtu iegādājies 2 cigarešu paciņas tieši Latvijas teritorijā.

Tiesa konstatē, ka Pieteicēja un liecinieces *E.P. – P. (lietas 113. - 114. lapa)* liecības par Pieteicējam izņemto 2 cigarešu paciņu izcelšanos ir pretrunīgas. Atbildētājs ir piešķīris liecinieces liecībām augstāku ticamību, nekā Pieteicēja apgalvojumiem, taču nav to pamatojis, bet tikai atsaucies uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38. pantu, norādot, ka, *ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs*. Izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietā liecinieces *E.P. – P.* sniegtās liecības, tiesa konstatē, ka tās ir vispārinošas, t.i., lieciniece var apstiprināt tikai faktu, ka *no Krievijas cigaretes Pieteicējs nav vedis.* Šāds liecinieces apgalvojums arī nepastiprina faktu, ka Pieteicējs tās būtu iegādājies Latvijas teritorijā, kā to secinājis Atbildētājs. Lieciniece nekonkretizē liecības, tādejādi nav iespējams veikt to objektīvu pārbaudi (piemēram, neuzrāda vietu vai apstākļus, kādos Pieteicējs būtu iegādājies minētās cigarešu paciņas vai min apstākļus, kāpēc viņai vispār ir zināms par šo cigarešu izcelšanos), tādejādi tiesas ieskatā augstāka ticamība ir Pieteicēja apgalvojumam [5.1], ka 2 cigarešu paciņas viņš ir ievedis no Krievijas Federācijas personīgai lietošanai.

Ņemot vērā niecīgo tabakas izstrādājumu daudzumu (2 cigarešu paciņas), tiesas ieskatā Atbildētājs ir nepamatoti noraidījis Pieteicēja apgalvojumu, ka tabakas izstrādājumus Pieteicējs ievedis no Krievijas Federācijas personīgai lietošanai. Par labu Pieteicējam apgalvojumam liecina arī fakts, ka Pieteicējam laika periodā no 2004. gada 22. janvāra līdz 2005. gada 1. maijam bija daudzkārtējā vīza Krievijas Federācijā *(lietas 22. - 23. lapa)*.

Saskaņā ar Eiropas Savienības 1983. gada 28. marta Regulas Nr. 918/83 45.panta 1. punktu *ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļiem ieved preces, kas atrodas to ceļotāju personiskajā bagāžā, kuri ierodas no trešām valstīm, ja šāda preču ievešana nav komerciāla*. Saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu *"preču nekomerciāla ievešana" ir preču ievešana, kam ir gadījuma raksturs, un ievestās preces ir paredzētas tikai ceļotāja personīgai vai viņa ģimenes lietošanai vai dāvanām; šādu preču veids un daudzums nedrīkst liecināt par to, ka tās ieved komerciāliem nolūkiem*. Savukārt, 45. panta 2. punkta a) apakšpunkts nosaka, ka *"personiskā bagāža" ir visa bagāža, ko ceļotājs uzrāda muitas dienestiem, ierodoties Kopienā (..).* Tiesas ieskatā 2 cigarešu paciņu ievešana personīgā bagāžā ir uzskatāma par nekomerciālu ievešanu.

Tādejādi tiesa uzskata par nepierādītu faktu, ka Pieteicējs būtu *Latvijas Republikā ražojis, pārstrādājis, uzglabājis, pārvietojis un realizējis tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām,* saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta trešo daļu, tāpat tiesa uzskata par nepierādītu faktu, ka Pieteicējs ir *veicis jebkuras*

darbības ar akcīzes precēm – tabakas izstrādājumiem, neievērojot likuma „Par akcīzes nodokli" *noteikumus, tajā skaitā veicis akcīzes preču nedeklarētu vai citādu ievešanu valstī, neievērojis normatīvajos aktos noteikto ievešanas kārtību vai neizpildot attiecīgās muitas procedūras (..)*. Tāpat tiesas ieskatā nav pierādīts fakts, ka Pieteicējs būtu veicis nedeklarētu tabakas izstrādājumu ievešanu valstī.

APL 84. pants nosaka, *ka administratīvais akts ir tiesisks, ja tas atbilst tiesību normām, bet prettiesisks – ja neatbilst tiesību normām.*

Tādejādi, tiesa konstatē, ka Atbildētāja Lēmums daļā par akcīzes nodokļa aprēķinu tabakas izstrādājumiem Ls 0, 36 ir atceļams kā prettiesisks, jo neatbilst tiesību normām.

[21] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32. panta pirmajā daļā noteikts: *ja nodokļu maksātājs, pārkāpdams nodokļu likumu prasības, nodokļu administrācijai iesniegtajās deklarācijās vai nodokļu aprēķinos samazina nodokļu bāzi (ar nodokli apliekamo objektu) un no tās aprēķināto nodokļa summu, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto nodokļa summu un soda naudu tās apmērā, ja konkrēto nodokļu likumos nav paredzēts cits soda naudas apmērs*.

Savukārt likuma Par nodokļiem un nodevām" 33.[1] pants paredz, *ka Atbildētājs vērtē pārkāpuma maksātāja izdarītā pārkāpuma būtību un raksturu, to, kuru reizi pārkāpums izdarīts, radīto kaitējumu, nodokļu maksātāja godprātīgumu, un var samazināt sodu līdz 70 procentiem*.

Soda naudas piemērošana ir atsevišķi izvērtējama, jo attiecībā uz soda naudas piemērošanu Atbildētājam bija jāizdara arī lietderības apsvērumi par soda naudas apjoma noteikšanu.

Tiesa atzīst, ka Atbildētāja lēmums daļā par soda naudas piemērošanu neatbilst APL 67. panta otrās daļas 6. punkta prasībām, jo lietderības apsvērumi nav atspoguļoti Lēmumā.

Kā tiesa augstāk konstatēja [16], [18], [19], Pieteicējs saukts administratīvās atbildības par LAPK 169.[3] panta pārkāpumu, piemērojot naudas sodu Ls 100 apmērā. Pamatojoties uz šo administratīvo pārkāpumu, VID ir veicis Pieteicēja nodokļu daļēju auditu, kā rezultātā papildus nomaksai budžetā aprēķināta soda nauda Ls 17, 84.

Izvērtējot tiesas rīcībā esošos administratīvās pārkāpuma lietas materiālus, uz kuriem Lēmumā atsaucas Atbildētājs, tiesa uzskata, ka soda naudas uzrēķins Pieteicējam ir nesamērīgs sods, jo ar administratīvās pārkāpuma lietas materiāliem ir pierādīts, ka Pieteicējs ir izgatavojis alkoholiskos dzērienus savām vajadzībām, nevis realizācijas nolūkā. Bez tam Pieteicējam konstatētais pašizgatavotā alkohola daudzums, t.i., alkoholiskais dzēriens 0, 8 litri, kas veidojies rūgšanas procesā, bet stiprums iegūts pārtvaicēšanas rezultātā, savukārt 10 litri pašizgatavota alkoholiskā dzēriena, kas veidojies tikai rūgšana procesā,

tiesas ieskatā ir vērtējams kā savām vajadzībām izgatavots, tādejādi to nevar vērtēt kā būtisku kaitējumu valsts finansiālajām interesēm. Tāpat administratīvās lietas materiālos konstatēts, ka Pieteicējs nav zinājis, ka alkohola izgatavošana mājas apstākļos, arī savām vajadzībām, ir aizliegta, tādejādi Pieteicēja darbībās nav nodoma.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka konkrētajos apstākļos noteiktā soda nauda tās maksimālā apmērā neattaisno tās mērķi un soda naudas noteikšana nav samērīga un neatbilst likuma mērķim. Tādējādi VID ģenerāldirektora lēmums daļā par papildus aprēķināto soda naudu Ls 17, 48 apmērā nav tiesisks un ir atceļams.

[22] Tiesa nevērtēs Pieteicēja argumentus [5.2], [5.3] par kratīšanas likumību un krimināllietas izmeklēšanas gaitu [12.10.1], [12.10.2] ,jo tas iziet ārpus Administratīvās tiesas jurisdikcijas robežām.

[23] Kā norādījis Administratīvo lietu departaments, atbilstoši APL 253. panta trešajai daļai tiesa var grozīt administratīvo aktu un noteikt konkrētu tā saturu tikai gadījumos, kas paredzēti likumos. Likumos, kas regulē nodokļu tiesības, nav paredzēta šāda tiesas kompetence. Tādēļ atbilstoši minētā panta pirmajai daļai tiesa, konstatējot administratīvā akta prettiesiskumu, tiesa var to atcelt, nevis grozīt (*sk. sprieduma lietā SKA-482/2006 15. punktu*).

[24] Tādejādi, Apkopjot iepriekš minēto tiesa konstatē, ka Lēmums ir atstājams spēkā daļā par pienākumu uzlikšanu Pieteicējam veikt aprēķināto akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17, 48 Ls apmērā.

Līdz ar to lēmums ir atceļams daļā par akcīzes nodokļa likmes piemērošanu tabakas izstrādājumiem Ls 0, 36 apmērā un daļā par soda naudu Ls 17,48 apmērā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246. - 251. pantu, 253. panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda:

Atcelt Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005. gada 23. novembra lēmumu Nr. 19/1829 daļā par akcīzes nodokļa likmes piemērošanu tabakas izstrādājumiem Ls 0, 36 apmērā ar tā pieņemšanas dienu.

Atcelt Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 23.novembra lēmumu Nr.19/1829 daļā par soda naudas piemērošanu.

Atstāt spēkā Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 23.novembra lēmumu Nr.19/1829 daļā par pienākumu uzlikšanu *M.J.* papildus nomaksāt budžetā aprēķināto akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem - Ls 17,48.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis (paraksts) V.Poķis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
Tiesnesis_____ V. Poķis
Rīgā, 2007. gada 24. augustā